

Ordföranden har ordet 1991

Från Nytt från Värmlands Släktforskarförening 1991:3

Min syn på bibliotekens avgifter

Det som för när mest bekymrar släktforskarna är väl att idén med avgifter för lån av mikrokort och mikrofilm sprider sig till allt fler kommuner. Ofta där avgifter redan funnits tidigare är höjningar inte ovanliga och då ganska kraftiga sådana.

Lånekostnaden varierar alltså från kommun till kommun på samma sätt som skatten, avgifter för sophämtning, barnomsorg m m. Systemet med kommunal självbestämmanderätt har en inbyggd orättvisa vilket torde vara allom bekant. Utifrån detta kan vi släktforskare omöjligt argumentera för en likformning över landet av låneavgifterna eftersom dessa är en ytterst magniell företeelse i ett mycket stort problemkomplex.

Låt oss alltså som lojala kommuninnevånare var och en på sin ort acceptera systemet och snällt betala de avgifter som biblioteket debiterar. Men naturligtvis under förutsättning att alla andra tjänster som biblioteket tillhandahåller också avgiftsbeläggs. Här säger dock politikerna stopp och menar att syftet med biblioteken är att gratis låna ut böcker och att servicen till släktforskare är en främmande verksamhet. Att då som sker på vissa håll börja med gratis utlåning av videofilmer samtidigt som man inför avgift på lån av mikrokort är helt obegripligt. Utgår vi från det rimliga antagandet att politikerna inte är korkade, så måste det här vara fråga om en medveten styrning. Släktforskning är något ej önskvärt som skall prisas ut helt enkelt.

Mycket av resultaten inom släktforskningen bygger på kontakter och samarbete mellan forskare bosatta på olika håll i landet. Förutsättningen för att detta skall fungera är att de ekonomiska villkoren för forskning är desamma oavsett var man bor. Vi kan konstatera att nuvarande system med utlåning av mikrokort inte håller längre. Det finns risk för att det kollapsar och att de resurser som SVAR byggt upp drabbas av en låg utnyttjandegrad. Ekonomiskt slöseri kommer man att ropa från vissa håll och nedskärningar och avvecklingar står för dörren.

Som på andra områden där den offentliga sektorn inte förmår uppfylla medborgarnas behov på ett tillfredsställande sätt, så måste man skapa alternativ och konkurrens. I vårt fall skulle man förslagsvis kunna tänka sig att föreningarna eller förbundet träffade avtal med SVAR för medlemmarnas räkning. Hur skulle det t ex ställa sig med årskort hos SVAR? Om säg 10.000 släktforskare löste var sitt årskort om 500 kr så skulle SVAR garanteras en fast inkomst på 5 mkr.

Många kanske vänder sig mot denna tanke. Men jag tror att vi släktforskare i alltför hög grad invaggat oss i den farliga föreställningen att vår hobby inte får kosta något. Fråga utövare av andra hobbies och fritidsintressen vad de får ge ut i pengar, så skall ni få höra! Jag tycker alltså att det är bättre att alla solidariskt betalar en rimlig, enhetlig och rättvis avgift i stället för att var och en skall vara utsatt för sin kommuns godtyckligt satta avgifter. Har du synpunkter på detta, så hör av dig!

Lars Gunnar Sander
